

Landschapswal Waalbos Zwijndrecht

Een natuurlijke barrière tussen natuur en spoor

Maart 2023

GRONDANK^{GMG}

Naar een groene mantel om het Waalbos

Het zicht en geluid wegnemen van de spoorlijnen en tegelijkertijd een extra recreatieve invulling geven aan het Waalbos én de ontwikkeling van verschillende typen natuur mogelijk maken. Dat is wat we willen realiseren met de aanleg van een landschapswal aan de zuidrand van het Waalbos.

Staatsbosbeheer heeft de wens om de zuidkant van het recreatieve natuurgebied Waalbos Rijsoord beter af te scheiden van het naastgelegen spooreplacement

Een natuurlijke geluidswal die Grondbank GMG aanlegt bij Beuningen (Gelderland)

en de natuur in het gebied te versterken en afwisselender te maken. Om dat te realiseren, hebben Staatsbosbeheer en Grondbank GMG de handen ineengeslagen. Grondbank GMG is gespecialiseerd in het multifunctioneel toepassen van herbruikbare grond en waterbodem.

Groene buffer met meerdere functies

Door het aanleggen van een speelse, in hoogte variërende landschapswal kunnen we een groene buffer realiseren rondom het Waalbos. We creëren er een aantrekkelijker landschap mee voor zowel de natuur als voor de omgeving. In een deel van het bosgebied is de bodem erg nat, waardoor bomen minder vitaal zijn. De landschapswal zorgt voor droge voeten voor de bomen. Daardoor kunnen ze zich beter ontwikkelen. Daarnaast zorgt de landschapswal ervoor dat het in het natuurgebied, en ook bij enkele woningen, stiller wordt. Daarnaast biedt de wal de mogelijkheid om een extra recreatieve invulling te geven aan het gebied door een wandelroute over de landschapswal met een uitzichtpunt.

Duurzaam omgaan met grond

We realiseren de landschapswal door grond te gebruiken die uit de omgeving komt. Het gaat om grond die lokaal vrijkomt bij de aanleg van tunnels en wegen. Deze grond is goed te gebruiken om een fraaie landschapswal mee aan te leggen. Meer daarover leest u op pagina 7. We verwachten ongeveer zes jaar nodig te hebben om de landschapswal aan te leggen.

Het gebied dat nu het Waalbos is, was ooit landbouwgebied. Nu is het een natuur/recreatiegebied met verschillende landschapstypen waar veel gewandeld wordt.

Van landbouw naar natuur

Tot 2014 was het Waalbos landbouwgebied. Al sinds 1983 werd er gesproken over een natuurlijke inrichting van het gebied. Uiteindelijk werd in 2014 het eerste deel van het Waalbos aangelegd. Het overgrote

is de eigenaar en beheerder van het Waalbos. Stichting Natuurbeheer Waalbos helpt Staatsbosbeheer daarbij. Met hulp van vrijwilligers voert de stichting allerlei onderhoudswerkzaamheden uit. Ook heeft de stichting een kabouterpad aangelegd om de beleving te vergroten.

Het Waalbos heeft zich in relatief korte tijd al ontwikkeld tot een gevarieerd gebied waar je mooi kunt wandelen en waar ook de natuurliefhebber aan zijn trekken komt. Het is een gebied waar stukken bos met struweel, waterpartijen met rietoevers en open weidegebied elkaar afwisselen. Een aantal wandel- en fietspaden doorkruisen het gebied.

Over het projectgebied

Dit project gaat over het zuidelijke gebied, tussen de Langeweg en het spoor. Dit deel wordt voornamelijk gebruikt om te wandelen of de hond uit te laten. Regelmatig horen we dat recreanten geluidshinder ervaren van het treinverkeer.

Een van de uitdagingen in dit stukje Waalbos is de natte bodem. Hierdoor ontwikkelt het bos zich minder goed. Door de landschapswal zorgen Staatsbosbeheer en Grondbank GMG ervoor dat de bomen hun voeten beter droog houden en zich daardoor beter kunnen ontwikkelen. Verder ligt aan de westkant van dit gebied nog een klein voedselbos en aan de oostkant grazen nu schapen.

deel werd in 2017 ingericht. Het Waalbos is dus nog een jong natuurgebied met een jong bos.

Het Waalbos anno nu

Het Waalbos is nu een natuur- en recreatiegebied met een omvang van ongeveer 200 hectare. Staatsbosbeheer

Over het gebied

Doelstellingen

Inrichtingsplan

Met een in vorm en hoogte variërende landschapswal willen we verschillende doelen en functies met elkaar verbinden. We willen zowel de natuur als de recreatiemogelijkheden (passend bij het gebied) verbeteren door het gebied meer af te schermen van het vlakbij gelegen spooreplacement.

Natuur

Ons voornemen is een nog betere basis voor natuurontwikkeling te realiseren. Door de wal aan te leggen, wordt het stiller in het gebied. Dat is al een groot winstpunt waar niet alleen mensen, maar ook allerlei diersoorten van profiteren.

Daarnaast biedt de in hoogte variërende landschapswal goede mogelijkheden voor de ontwikkeling van verschillende plantensoorten. En doordat door de wal het bos deels ook wat verhoogd kan worden aangelegd, houden meer bomen droge voeten. Daardoor kan het bos zich op deze plek beter ontwikkelen dan dat het nu doet. Een aanvullende maatregel om de waterhuishouding te reguleren, is de aanleg van waterpartijen. Die zorgen voor meer ecologisch evenwicht in en rond het bosgebied. Ook is dit een mooie recreatieve en landschappelijke aanvulling.

Recreatie

De landschapswal geeft straks letterlijk en figuurlijk een extra dimensie aan het gebied. We leggen over de wal een wandelpad aan, met een fraai uitzichtpunt. Dat maakt een wandeling door het gebied straks aantrekkelijker. Het gehele Waalbos is vanaf dit punt te overzien. Ook gaan we het nu aanwezige voedselbos verbeteren en vergroten. En wellicht dat als er sneeuw ligt, sleeën een optie is!

- ① Meekoppellans: westpoort van het gebied
- ② Bestaand bos / ruigte (te ontwikkelen in huidige ontwerp)
- ③ Dynamisch heuvelslandschap
- ④ Water met (natuurvriendelijke) rietoevers
- ⑤ Uitzijk- / observatiepunt
- ⑥ Wandelpad onverhard (maaipaden)
- ⑦ Wandelpad halfverhard
- ⑧ Avonturenpad (vlonder)
- ⑨ Parkeerterrein
- ⑩ Bestaande pluktuin uitbreiden

Aanleg landschapswal: een win-win

Het nuttige met het aangename combineren. Dat doen we als Grondbank GMG bij het aanleggen van deze groene landschapswal. We realiseren de landschappelijk ingepaste barrière met materiaal dat elders over is. Zo dragen we bij aan een fijne leefomgeving voor mens en dier waarbij we geluidsoverlast kunnen verminderen en het gebied een groene impuls kunnen geven.

Duurzaam omgaan met grond

We realiseren de grondwal door overtollige grond toe te passen die bij (bouw)projecten in de regio vrijkomt. Het gaat om grond die vrijkomt bij bijvoorbeeld de aanleg van bijvoorbeeld tunnels en parkeergarages en het bouwrijp maken van bouwterreinen voor woningen.

Het is mooi om dit soort projecten te kunnen realiseren met grond en baggerspecie die elders overbodig is en nu weer nuttig, circulair en regionaal wordt ingezet.

Zorgvuldige keuring en controle

Voordat grond gebruikt wordt voor het maken van bijvoorbeeld een landschapswal, worden de partijen grond die bij projecten in de regio vrijkomen eerst zorgvuldig gekeurd. Er gaat een uitgebreide zogenaamde 'acceptatieprocedure' aan vooraf. Alleen grond die geschikt is voor hergebruik passen we in dit soort werken toe.

Besluit bodemkwaliteit

Voor het (her)gebruik van grond geldt een wettelijk kader: het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Dat bepaalt welke typen grond hergebruikt mogen worden. De partijen grond worden altijd getoetst aan dit Bbk. Voldoet het niet aan de normen, dan wordt het niet hergebruikt. Daar wordt streng op toegezien. In eerste instantie natuurlijk door onszelf, maar vooral ook door overheden. Dit alles maakt dat we grond op een verantwoorde manier kunnen hergebruiken, bijvoorbeeld voor het maken van een landschapswal.

Blik op het vervolg

Graag nemen we u mee in de nabije toekomst. De komende tijd nemen we de volgende stappen:

28 maart 2023

Inloopbijeenkomst

April/mei 2023

Afronden onderzoeken (o.a. archeologie, geotechniek, natuur en bodem) en definitief maken ontwerp

Juni 2023

Inloopbijeenkomst en aanvragen vergunningen

September 2023

Start realisatie

De uitvoering zal zo'n zes jaar in beslag nemen.

Contact

Wij kijken ernaar uit om dit plan samen met alle betrokken partijen en met de omgeving verder vorm te gaan geven. Heeft u vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze brochure? Wij staan u vanzelfsprekend graag te woord. U kunt daarvoor contact opnemen met Thomas Nusselein van K3. K3 is de moederonderneming van Grondbank GMG en verzorgt het voorbereidingstraject voor dit project.

• K3/Grondbank GMG

Thomas Nusselein
t.nusselein@k3.nl
024 348 88 55

• Staatsbosbeheer

Daniel van Veen (boswachter publiek)
d.vveen@staatsbosbeheer.nl
030 692 61 11

Wanraaij 2
6673 DN Andelst
Postbus 200
6660 AE Elst (Gld)
Tel. 024 348 88 00
info@grondbankgmg.nl
www.grondbankgmg.nl

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 2
3800 AA Amersfoort
Tel. 030 692 6111
info@staatsbosbeheer.nl
www.staatsbosbeheer.nl